

Spis treści

9

Wstęp	9
-------------	---

Część I

RYNEK I GOSPODARKA RYNKOWA

Rozdział 1

PROCES WYMIANY W UJĘCIU HISTORYCZNYM

1.1. Gospodarka naturalna a gospodarka towarowa	11
1.2. Przesłanki powstania gospodarki towarowej	12
1.3. Prosta produkcja towarowa	15
1.4. Wartość użytkowa i wartość wymienna towaru	16
Pytania sprawdzające	18

Rozdział 2

PENIĄDZ W GOSPODARCE RYNKOWEJ

2.1. Powstanie pieniądza i jego istota	19
2.2. Funkcje pieniądza	21
2.3. Rodzaje pieniądza	25
2.3.1. Pieniądz towarowy	25
2.3.2. Pieniądz symboliczny	29
2.3.3. Pieniądz bezgotówkowy	31
2.4. Pieniądz światowy	33
Pytania sprawdzające	39

Rozdział 3

PODSTAWY TEORII RYNKU. ANALIZA POPYTU I PODAŻY

3.1. Istota i rodzaje rynków	40
3.2. Popyt	44
3.2.1. Istota popytu	44
3.2.2. Determinanty popytu	47
3.2.3. Elastyczność popytu	49
3.3. Podaż	56
3.3.1. Istota podaży	56
3.3.2. Determinanty podaży	58
3.3.3. Cenowa elastyczność podaży	59
3.4. Równowaga rynkowa. Cena równowagi	63
Pytania sprawdzające	68

Rozdział 4

TEORIA ZACHOWANIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

4.1. Gospodarstwo domowe jako podmiot gospodarczy	69
4.2. Popyt gospodarstwa domowego	72
4.3. Wybór między dobrami	75
4.4. Wpływ dochodów na popyt gospodarstwa domowego	79
4.5. Wpływ zmian cen na popyt gospodarstwa domowego	83
Pytania sprawdzające	86

Część II

PODSTAWY TEORII FUNKCJONOWANIA PRZEDSIĘBIORSTWA

Rozdział 5

PRZEDSIĘBIORSTWO W GOSPODARCE RYNKOWEJ

5.1. Istota i cechy przedsiębiorstwa rynkowego	87
5.2. Instytucjonalne formy organizacyjne przedsiębiorstwa	91
5.2.1. Firmy małe, średnie i duże	91
5.2.2. Przedsiębiorstwo indywidualnego właściciela	93
5.2.3. Spółki i ich rodzaje	96
5.2.4. Przedsiębiorstwa państwowe i spółdzielcze	97
Pytania sprawdzające	105

Rozdział 6

SPÓŁKI AKCYJNE (KORPORACJE)

6.1. Korporacyjna forma przedsiębiorstwa	106
6.1.1. Struktura organizacyjna korporacji	108
6.1.2. Finansowanie nowoczesnych korporacji	110
6.1.3. Skutki dominacji wielkich korporacji na rynku wewnętrznym	112
6.2. Korporacje międzynarodowe	114
Aneks: Spółki w polskim systemie prawnym	119
Pytania sprawdzające	126

Rozdział 7

TEORIA PRODUKCJI

7.1. Funkcja czynników produkcji	127
7.2. Prawo wydajności nieproporcjonalnej	129
7.3. Prawo wydajności proporcjonalnej	133
7.4. Produkcyjność krańcowa czynników wytwórczych	135
7.5. Produkcyjność przeciętna czynników wytwórczych	138
7.6. Łączenie, dobór i substytucja czynników produkcji	142
7.6.1. Krzywe jednakowego produktu (izokwanty)	143
7.6.2. Krańcowa stopa technicznej substytucji	146
7.6.3. Determinanty wyboru najkorzystniejszej metody produkcji. Izokoszty	148
7.6.4. Znaczenie zasady substytucji czynników produkcji dla gospodarki	151
Pytania sprawdzające	152

Rozdział 8

TEORIA KOSZTÓW

8.1. Pojęcie kosztów produkcji. Koszty księgowe a koszty ekonomiczne	153
8.2. Klasyfikacja kosztów produkcji	157
8.3. Funkcja kosztów. Koszty a wielkość produkcji	158
8.3.1. Zachowanie się kosztów w okresach krótkich	158
8.3.2. Koszty w długim okresie	164
8.4. Korzyści i koszty skali produkcji	166
Pytania sprawdzające	169

Rozdział 9

MODELE RYNKU – STRUKTURY RYNKOWE

9.1. Charakterystyka modeli rynkowych	170
9.2. Struktura rynku od strony popytu	174
9.3. Formy rynku oligopolistycznego	175
9.4. Monopolizacja a postęp techniczny	177
Aneks: Antymonopolistyczna polityka państwa w Polsce w warunkach kształtowania się gospodarki rynkowej	179
Pytania sprawdzające	182

Rozdział 10

REGUŁY PODEJMOWANIA DECYZJI PRODUKCYJNYCH W GOSPODARCE RYNKOWEJ

10.1. Przychód całkowity, przeciętny i krańcowy w warunkach doskonałej konkurencji i czystego monopolu	183
10.2. Równowaga przedsiębiorstwa wolnokonkurencyjnego	186
10.3. Równowaga czystego monopolu	190
10.3.1. Optimum produkcji monopolu	190
10.3.2. Polityka cenowa monopolu	192
10.4. Równowaga przedsiębiorstwa w warunkach konkurencji niedoskonałej	196
10.4.1. Firma w warunkach konkurencji monopolistycznej	196
10.4.2. Oligopol na rynku	198
Pytania sprawdzające	202

Część III

SPOSOBY FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Rozdział 11

RYNEK KAPITAŁOWY

11.1. Struktura rynku finansowego	203
11.2. Instytucje finansowe rynku kapitałowego	205
11.3. Proces inwestowania na rynku kapitałowym	208
11.4. Segmenty rynku papierów wartościowych	210
11.5. Instrumenty finansowe rynku kapitałowego	212
11.5.1. Ogólna charakterystyka papierów wartościowych	212
11.5.2. Akcje	214

11.5.3. Obligacje	216
11.5.4. Świadczenia udziałowe	218
11.5.5. Terminowe papiery wartościowe	219
Pytania sprawdzające	220

Rozdział 12

GIELDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

12.1. Pojęcie i funkcje giełdy papierów wartościowych	221
12.2. Organizacja giełdy	222
12.3. Transakcje giełdowe	224
12.3.1. Transakcje giełdowe dozwolone	224
12.3.2. Transakcje giełdowe zabronione	227
12.4. Kursy papierów wartościowych	228
12.5. Rynkowa ocena papierów wartościowych	230
12.6. Strategia inwestowania na giełdzie papierów wartościowych	233
Pytania sprawdzające	237
Aneks: Giełda papierów wartościowych w Warszawie	238
Pytania sprawdzające	255

Część IV

CENY CZYNNIKÓW WYTWÓRCZYCH. PODZIAŁ DOCHODÓW

Rozdział 13

RYNEK PRACY I PŁACE

13.1. Rynek pracy w warunkach konkurencji doskonałej	257
13.1.1. Popyt przedsiębiorstwa na pracę	258
13.1.1.1. Popyt przedsiębiorstwa na pracę w krótkim okresie	258
13.1.1.2. Popyt przedsiębiorstwa na pracę w długim okresie	261
13.1.2. Podaż pracy	263
13.1.3. Równowaga na konkurencyjnym rynku pracy	265
13.2. Rynek pracy w warunkach istnienia monopsonu i związków zawodowych	266
13.2.1. Monopsony i ich wpływ na zatrudnienie i płace	266
13.2.2. Związki zawodowe a rynek pracy	268
13.3. Formy i systemy płac	269
13.4. Zróżnicowanie płac	271
Pytania sprawdzające	273

Rozdział 14

RYNKI NIEOŻYWIANYCH CZYNNIKÓW WYTWÓRCZYCH

14.1. Charakterystyka ogólna rynków ziemi i kapitału	274
14.2. Popyt na nieożywione czynniki wytwórcze	278
14.2.1. Popyt indywidualnego przedsiębiorstwa	278
14.2.2. Popyt gałęziowy i rynkowy	282
14.3. Podaż nieożywionych czynników wytwórczych	283
14.3.1. Podaż ziemi	283
14.3.2. Podaż kapitału	284

14.4. Procesy dostosowawcze na rynkach nieożywionych czynników wytwórczych	289
14.4.1. Podział zasobu ziemi między alternatywne zastosowania	289
14.4.2. Krótko- i długookresowa równowaga na rynku kapitału	291
Aneks: Wycena aktywów	294
Pytania sprawdzające	298

Rozdział 15

RENTA, PROCENT I ZYSK EKONOMICZNY JAKO FORMY DOCHODÓW Z CZYNNIKÓW WYTWÓRCZYCH

15.1. Renta ekonomiczna	299
15.2. Procent i stopa procentowa	304
15.3. Zysk ekonomiczny	315
Pytania sprawdzające	319

Część V

MIKROEKONOMICZNA REGULACJA RYNKU WYBRANE PROBLEMY

Rozdział 16

EKONOMICZNA ROLA PAŃSTWA W GOSPODARCE RYNKOWEJ

16.1. Zawodność mechanizmu rynkowego	321
16.2. Funkcja efektywności	323
16.2.1. Dobra publiczne	323
16.2.2. Efekty zewnętrzne	326
16.2.3. Monopolizacja rynku	328
16.3. Funkcje sprawiedliwości i stabilizacji	329
Aneks: Ingerencja państwa w mechanizm rynkowy. Ceny minimalne i maksymalne	332
Pytania sprawdzające	334
Literatura podstawowa	335
Literatura uzupełniająca	335